

Międzynarodowa konferencja naukowa
z okazji otwarcia wystawy stałej
Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN
w Warszawie

Od Ibrahima ibn Jakuba do Anielewicza 6

11-14 maja 2015

PROGRAM

POLIN
MUZEUM HISTORII
ŻYDÓW POLSKICH

יִיִּדִישְׁעֵר זְיִדוּוּסְקִי
הִיסְטֹאֲרִישְׁעֵר I N S T Y T U T
אִיִּנסְטִיטוּט H I S T O R Y C Z N Y

DZIEŃ 1: PONIEDZIAŁEK 11 MAJA 2015

od 9:30 rejestracja uczestników

10:00-14:00

Możliwość zwiedzania wystawy stałej Muzeum POLIN

14:00 Oficjalne otwarcie konferencji

Dariusz Stola (dyrektor Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN)

Paweł Śpiewak (dyrektor Żydowskiego Instytutu Historycznego)

Antony Polonsky (główny historyk Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN; Brandeis University)

Shana Penn (Taube Foundation for Jewish Life & Culture)

14:30-15:15

Barbara Kirshenblatt-Gimblett (kurator główny wystawy stałej Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN), *Zwiedzanie wystawy stałej, nowe spojrzenie na historię Żydów polskich* (EN)

15:15-15:45 przerwa na kawę

15:45-18:00

DYSKUSJA WOKÓŁ GALERII

DOTYCZĄCYCH OKRESU DO 1795 ROKU

Prowadzenie: **Igor Kąkolewski**

(Centrum Badań Historycznych Polskiej Akademii Nauk, Berlin)

Wystąpienia opiekunów naukowych galerii:

Hanna Zaremska (Polska Akademia Nauk, Warszawa), *Żydzi w średniowiecznej Polsce: w kraju osiedlin, na peryferiach diaspory* (PL)

Adam Teller (Brown University, Providence, Rhode Island),

Coś starego, coś nowego, coś pożyczonego, coś niebieskiego:

opracowywanie narracji dwóch galerii okresu wczesnonowożytnego (EN)

Komentarz:

Kenneth Stow (Uniwersytet Haify, Izrael), *Przeszłość żywa i użyteczna* (EN)

Adam Kaźmierczyk (Uniwersytet Jagielloński), *Refleksje dotyczące związków szlachty, Kościoła i Żydów* (PL)

18:30 uroczysta kolacja (muzeum)

DZIEŃ 2: WTOREK 12 MAJA 2015

9:00-11:15

WSPÓŁCZESNY STAN WIEDZY NA TEMAT OKRESU

DO 1795 ROKU, OBSZARY WYMAGAJĄCE DALSZYCH BADAŃ

SESJA PIERWSZA

Prowadzenie: **Shaul Stampfer** (Uniwersytet Hebrajski w Jerozolimie)

Jürgen Heyde (Universität Leipzig), referat wprowadzający:

Żydzi w średniowiecznej i wczesnonowożytnej Polsce – postrzeganie i praktyka (EN)

Hanna Węgrzynek (Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN),

Ugody pomiędzy miastami i kahałami oraz ich wpływ na status prawny Żydów polskich (PL)

Jacek Wijaczka (Uniwersytet Mikołaja Kopernika, Toruń),

Udział i znaczenie ludności żydowskiej w gospodarce Rzeczypospolitej w XVI-XVIII wieku. Stan badań i postulaty badawcze (PL)

10:45-11:15 przerwa na kawę

SESJA DRUGA

Prowadzenie: **Anna Michałowska-Mycielska** (Uniwersytet Warszawski)

Moshe Rosman (Uniwersytet Bar Ilan, Izrael), referat wprowadzający: *Historiografia dotycząca Żydów polskich, 1970–2015: konstrukcja, konsensus, kontrowersje* (EN)

Judith Kalik (Uniwersytet Hebrajski w Jerozolimie), *Nowe spojrzenie na dane ze spisów podatkowych ludności żydowskiej w Koronie Królestwa Polskiego w XVIII w.* (EN)

Jan Doktor (Żydowski Instytut Historyczny, Warszawa), *Frankizm: historia Jakuba Franka czy Frankistów?* (PL)

12:30–13:30 przerwa obiadowa

13:30–15:30

DYSKUSJA WOKÓŁ GALERII DZIEWIĘTNASTOWIECZNEJ

Prowadzenie: **François Guesnet** (University College London)

Wystąpienia opiekunów naukowych galerii:

Marcin Wodziński (Uniwersytet Wrocławski), *Co się udało i co się nie udało w galerii XIX wieku?* (PL)

Samuel Kassow (Trinity College, Hartford, Connecticut), *Pociąg opuszcza peron: „wyzwania nowoczesności” w przestrzeni muzeum* (EN)

Komentarz:

Tomasz Kizwalter (Uniwersytet Warszawski), *Nowoczesność i tożsamość. Żydzi polscy wobec przemian XIX wieku* (PL)

David Assaf (Uniwersytet Tel Awiwu), *Chasydyzm w muzeum: oczekiwania i ograniczenia* (EN)

Shulamit Magnus (Oberlin College, Ohio), *Paulina Wengeroff: między tradycją i nowoczesnością, Wschodem i Zachodem* (EN)

15:30–16:00 przerwa na kawę

16:00–16:15

PREZENTACJA KSIĄŻKI

Warsaw. The Jewish Metropolis: Essays in Honor of the 75th Birthday of Professor Antony Polonsky (Warszawa, żydowska metropolia.

Eseje dedykowane profesorowi Antony'emu Polonsky'emu w 75. rocznicę urodzin)

Komentarz: **Moshe Rosman** (Uniwersytet Bar Ilan, Izrael)

16:15–18:30

OKRĄGŁY STÓŁ: HISTORYK W MUZEUM

Prowadzenie: **Antony Polonsky**

(Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN; Brandeis University)

Jonathan Brent (YIVO), *Jak YIVO organizuje i wspiera nowe badania nad historią życia żydowskiego w Europie Wschodniej*

Edyta Gawron (Uniwersytet Jagielloński), *Między uniwersytetem a muzeum*

Paweł Machcewicz (Muzeum II Wojny Światowej, Gdańsk), *Jak historyk akademicki mierzył się z wyzwaniem tworzenia wystawy stałej Muzeum II Wojny Światowej; jak uwzględnić narrację o Zagładzie w wystawie, która powinna obejmować całość doświadczenia II wojny światowej*

Wiktoria Moczalowa (Stowarzyszenie Naukowców i Wykładowców Judaistyki na Uniwersytetach Sefer, Moskwa), *Muzea żydowskie w Moskwie*

Benjamin Nathans (University of Pennsylvania), *Moje doświadczenie jako przewodniczącego Komitetu ds. treści Muzeum Żydowskiego w Moskwie*

Lea Prais (Instytut Jad Waszem), *Pytania historyka w muzeum*

Jonathan Webber (Żydowskie Muzeum Galicja, Kraków), *Żydowskie podróże do Polski. Nowe narracje muzealne i możliwość nowej kontekstualizacji historii żydowskich*

19:00

Spacer ścieżką historyczną z Muzeum POLIN do Żydowskiego Instytutu Historycznego i uroczysta kolacja

DZIEŃ 3: ŚRODA 13 MAJA 2015

9:00-10:45

XIX WIEK: BIAŁE PLAMY

Prowadzenie: **Michał Galas** (Uniwersytet Jagielloński)

Israel Bartal (Uniwersytet Hebrajski w Jerozolimie), referat wprowadzający: *Epoka nowoczesna w polskim stylu? Ortodoksja, oświecenie, patriotyzm* (EN)

Jarosław Hrycak (Lwowski Uniwersytet Narodowy, Ukraiński Uniwersytet Katolicki), *Życie po życiu: Iwan Franko i jego żydowskie kontrowersje* (EN)

Darius Staliunas (Litewski Instytut Historyczny, Wilno), *Nienawiść do Żydów i przemoc antyżydowska na dawnych ziemiach Rzeczypospolitej (długi wiek XIX)* (EN)

Glenn Dynner (Sarah Lawrence College, Bronxville, Nowy Jork), *Tradycjoniści wśród Żydów polskich: brakująca milcząca większość?* (EN)

10:45-11:15 przerwa na kawę

11:15-13:00

DYSKUSJA WOKÓŁ GALERII MIĘDZYWOJENNEJ

Prowadzenie: **Wacław Wierzbieniec** (Uniwersytet Rzeszowski; Państwowa Wyższa Szkoła Techniczno-Ekonomiczna, Jarosław)

Wystąpienie opiekuna naukowego galerii:

Samuel Kassow (Trinity College, Hartford, Connecticut), *Galeria międzywojenna: opowieść o nadziei i rozczarowaniu* (EN)

Komentarz:

Anna Landau-Czajka (Polska Akademia Nauk, Warszawa), *Nie tylko „Mały Przegląd”. Ideaty i wartości wychowawcze na łamach żydowskiej prasy dla dzieci i młodzieży* (PL)

Gershon Bacon (Uniwersytet Hebrajski w Jerozolimie), *Jedna żydowska ulica? O jedności i braku jedności wśród Żydów polskich w międzywojniu* (EN)

Michael Steinlauf (Gratz College, Melrose Park, Pennsylvania), *Trudna selekcja: krytyka galerii międzywojennej* (EN)

13:00-14:00 przerwa obiadowa

14:00-16:00

OKRES MIĘDZYWOJENNY: KIERUNKI BADAŃ

Prowadzenie: **Szymon Rudnicki** (Uniwersytet Warszawski)

Katrin Steffen (Universität Hamburg), referat wprowadzający: *Kwestionowana polskość: pozycja Żydów w kulturze i społeczeństwie*

polskim w okresie międzywojennym (EN)

Karen Underhill (University of Illinois, Chicago), *POLIN i dojkajt w programach studiów nad historią i kulturą Żydów polskich: postnarodowe podejścia do żydowskiej/polskiej kultury i literatury okresu międzywojennego* (EN)

Naomi Seidman (Graduate Theological Seminary, Berkeley), *Rewolucja w imię tradycji: podejścia do badań nad ortodoksyjną edukacją dziewcząt w okresie międzywojennym* (EN)

Joanna Nalewajko-Kulikow (Polska Akademia Nauk, Warszawa), *Prasa jidysz w międzywojniu jako zwierciadło polskiego żydostwa (stan badań i perspektywy)* (PL)

16:00–16:30 przerwa na kawę

16:30–18:30

DYSKUSJA WOKÓŁ GALERII ZAGŁADA

Prowadzenie: **Havi Dreyfus** (Uniwersytet Tel Awiwu; Instytut Jad Waszem)

Wystąpienia opiekunów naukowych galerii:

Barbara Engelking (Polska Akademia Nauk, Warszawa),

Jacek Leociak (Polska Akademia Nauk, Warszawa), *Narracja historyczna i oryginalne rozwiązania zastosowane w galerii Zagłada* (PL)

Komentarz:

Omer Bartov (Brown University, Providence, Rhode Island), *Jak współzycie i przemoc międzyetniczna, szczególnie na Kresach Wschodnich, zostały odwzorowane w galerii?* (EN)

Jolanta Ambrosewicz-Jacobs (Uniwersytet Jagielloński), *Wyzwania nowej historiografii i edukacji o Zagładzie w Polsce* (PL)

Saulius Suziedelis (Millersville University, Pennsylvania), *Litwin patrzy na wystawę: czego dowiaduje się na temat Holokaustu?* (EN)

19:30

WIECZÓR FILMOWY

Mocny człowiek (1929) w reż. Henryka Szaro z muzyką na żywo

Przygoda człowieka poczciwego (1937) w reż. Franciszki i Stefana Themersonów

Wprowadzenie: **Joanna Andrysiak** (Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN)

DZIEŃ 4: CZWARTEK 14 MAJA 2015

9:00–11:00

ZAGŁADA: WSPÓŁCZESNE ZAGADNIENIA BADAWCZE

Prowadzenie: **Piotr Wróbel** (University of Toronto)

Dan Michman (Instytut Jad Waszem; Uniwersytet Bar Ilan, Izrael), referat wprowadzający: *Rozwój polskich studiów nad Zagładą z perspektywy outsidera* (EN)

Andrzej Żbikowski (Żydowski Instytut Historyczny, Warszawa), *Spór o status świadka. Stan badań nad stosunkami polsko-żydowskimi w okresie Zagłady* (PL)

Dariusz Libionka (Polska Akademia Nauk, Warszawa; Państwowe Muzeum na Majdanku) *Wokół najnowszych badań nad postawami Polaków w obliczu Zagłady* (PL)

Daniel Blatman (Uniwersytet Hebrajski w Jerozolimie), *Ponad poglądami i tożsamościami narodowymi: współczesna historiografia Zagłady w Polsce* (EN)

11:00–11:30 przerwa na kawę

11:30-13:00

DYSKUSJA WOKÓŁ GALERII POWOJENNEJ

Prowadzenie: **Bożena Szaynok** (Uniwersytet Wrocławski)

Wystąpienia opiekunów naukowych galerii:

Helena Datner (Żydowski Instytut Historyczny, Warszawa),

Kwestia perspektywy w analizie historycznej i jej znaczenie

dla historii współczesnej: przypadek galerii powojennej Muzeum Historii Żydów Polskich (PL)

Stanisław Krajewski (Uniwersytet Warszawski),

Jawne i niedopowiedziane założenia w pracy nad częścią powojenną

wystawy stałej Muzeum POLIN (PL)

Komentarz:

Grzegorz Berendt (Uniwersytet Gdański; Instytut Pamięci Narodowej, Gdańsk), *Agresja wobec Żydów w Polsce w latach 1944-1947.*

Stan badań i ich prezentacja (PL)

Andrzej Paczkowski (Polska Akademia Nauk, Warszawa),

Reakcja historyka na galerię powojenną (PL)

Marci Shore (Yale University), *Refleksje na temat historii Żydów polskich w latach powojennych* (EN)

13:00-14:00 przerwa obiadowa

14:00-16:00

BIAŁE PLAMY OKRESU POWOJENNEGO

Prowadzenie: **Jean-Charles Szurek** (Centre National de la Recherche Scientifique, Paryż)

Audrey Kichelewski (Université de Strasbourg), referat

wprowadzający: *Trudne wybory. Różne tożsamości i wyobrażenia o Polsce wśród Żydów polskich w okresie powojennym*

August Grabski (Żydowski Instytut Historyczny, Warszawa),

Żydzi a „żołnierze wyklęci” (PL)

Monika Adamczyk-Garbowska (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin), *Podróże i powroty do Polski w okresie tużpowojennym*

- wybrane źródła w języku jidysz (PL)

Alina Skibińska (Muzeum Holokaustu w Waszyngtonie,

biuro w Warszawie), *Protokoły ekshumacji - nieznanne i poruszające źródło do badania zbrodni wojennych i tużpowojennych*

16:00-16:30 przerwa na kawę

16:30-18:30

OKRĄGŁY STÓŁ: ROLA MUZEUM I ŻYDOWSKIEGO INSTYTUTU HISTORYCZNEGO W ROZWOJU I POPULARYZACJI BADAŃ NA TEMAT HISTORII I KULTURY ŻYDÓW POLSKICH

Prowadzenie: **Antony Polonsky** (Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN; Brandeis University)

Israel Bartal (Uniwersytet Hebrajski w Jerozolimie), **Jonathan Sarna** (Brandeis University; National Museum of American Jewish History, Filadelfia),

Paul Shapiro (Muzeum Holokaustu w Waszyngtonie),

Dariusz Stola (Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN),

Paweł Śpiewak (Żydowski Instytut Historyczny, Warszawa)

POLIN
MUZEUM HISTORII
ŻYDÓW POLSKICH

Muzeum Historii Żydów Polskich
ul. Anielewicza 6
00-157 Warszawa
tel. 22 471 03 00
info@polin.pl

Wspólna instytucja kultury

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.

MIASTO
STOŁECZNE
WARSZAWA

